

Søk

Detaljert søk

- ▶ Departementets forsida
- ▶ Planlegging hovedside
- ▶ Aktuelt
- ▶ Publikasjoner
- ▶ Regelverk
- ▶ By og tettsted
- ▶ Lokalt miljøvern
- ▶ Universell utforming
- ▶ Landskapskonvensjonen
- ▶ Vindkraft
- ▶ Kart- og geodata
- ▼ Kommuneplanlegging
  - ▶ Barn og unge
  - ▼ **Innsigelsessaker**
- ▶ Regional planlegging
- ▶ Konsekvensutredninger
- ▶ IAIA'06
- ▶ Planlovutvalget
- ▶ Planveileder

Avgjørelse i innsigelsesak, 6. desember 2005

Nesodden kommune og Oslo kommune – innsigelse til reguleringsplan for sjøområde ved Malmøykalven til spesialområde – dypvannsdeponi.

Vi viser til fylkesmannens brev av 21. november 2005 til Miljøverndepartementet om denne saken.

Saken er i henhold til plan- og bygningslovens (pbl.) § 27-2 nr. 2 oversendt Miljøverndepartementet for avgjørelse fordi det foreligger innsigelse til planen fra Oppegård kommune. Innsigelsen er begrunnet med den store usikkerhet kommunen mener det knytter seg til konsekvensene av det foreslåtte dypvannsdeponi for forurensete bunnsedimenter i Oslos havnebasseng ved Malmøykalven.

Miljøverndepartementet finner etter en samlet vurdering å kunne stadfeste reguleringsplan for sjøområde ved Malmøykalven i Nesodden kommune og Oslo kommune til spesialområde - dypvannsdeponi. Departementet legger vekt på de faglige vurderinger som er gjort av Statens forurensningstilsyn, fylkesmannen i Oslo og Akershus, Norges Geotekniske Institutt og Norsk Institutt for vannforskning, og som konkluderer med at dypvannsdeponiet er miljømessig forsvarlig. Innsigelsen fra Oppegård kommune tas derfor ikke til følge.

Bakgrunn for saken

Fylkesmannen i Oslo og Akershus fikk høsten 2004 i oppdrag fra Statens Forurensningstilsyn (SFT) å utarbeide tiltaksplan for opprydding av forurensete sedimenter i prioriterte områder i indre Oslofjord. Forurenset sjøbunn i Oslos havnebasseng er et alvorlig miljøproblem. Forurensningene kommer i hovedsak fra tidligere industrivirksomhet og gamle kommunale fyllinger samt fra veganlegg og snødumping. Ved anløp av store fartøyer virvles forurensningene opp og spres over større områder.

I tillegg til generell opprydding av de forurensete bunnsedimentene genereres det behov for deponi av forurensete sedimenter ved gjennomføring av veg- og byutviklingsprosjekter i havnebassenget, bl.a. utbyggingen av E-18 i Bjørvika.

Som del av den nasjonale strategien for arbeidet med forurenset sjøbunn, skal Fylkesmannen sørge for utarbeidelse av helhetlig tiltaksplan for forurenset sjøbunn i en rekke prioriterte områder, blant annet Oslo. Fylkesmannen i Oslo og Akershus ga oppdraget med å utarbeide helhetlig tiltaksplan for Oslo videre til Oslo kommune, og Oslo Havn KF, tidligere Oslo Havnevesen. Oslo Havn KF har utarbeidet planen sammen med en kommunal arbeidsgruppe. Etter tiltaksplanen er dypvannsdeponi en av flere mulige løsninger for deponering av forurensete bunnsedimenter. En annet løsning er landdeponering ved Norsk avfallshåndterings (NOHAs) anlegg på Langøya ved Holmestrand.

Reguleringsplanen for et dypvannsdeponi ca. 400 m vest for Malmøykalven omfatter ca. 350 daa, hvorav ca. 55 daa ligger i Oslo kommune og resten i Nesodden kommune. Dybden på bassenget er på kote ca. -70 m og fyllingen inkludert tildekking vil maksimalt gå til kote -63 m. Kapasiteten kan økes til 1 mill m³ ved å anlegge to mindre terskler i nordøstre del av bassenget. Deponiet sikres mot fare for eventuell utglidning ved at tersklene bygges i stein eller annet materiale med

tilstrekkelig fasthet. De forurensede massene skal tildekket med rene masser etter utfylling, og mellom hver etappe.

Denne delen av Oslofjorden er brukt som friluftsområde store deler av året. Om sommeren er det badeliv på øyene og trafikk av fritidsbåter på sjøen. På grunn av dybden er sjøen i planområdet oksygenfritt og det er derfor ikke biologiske organismer som vil bli berørt av deponiet. Sjøområdet er uregulert. Området foreslås regulert til spesialområde - dypvannsdeponi.

Oppegård kommune fremmet ved formannskapetets vedtak 22. juni 2005 innsigelse til det fremlagte reguleringsplanforslag for dypvannsdeponi ved Malmøykalven. Vedtaket ble bekreftet i nytt enstemmig vedtak 16. november 2005. Som begrunnelse for innsigelsen viser Oppegård kommune bl.a. til at den har sluttet seg til Fredrikstad-erklæringen og arbeider aktivt for å fremme bærekraftig utvikling. Det stilles strenge krav til utredning av helse- og miljøkonsekvenser for virksomhet innen kommunens grenser. Formannskapet finner det rimelig å kreve samme grad av trygghet for tiltak i det nære naboskap, og mener at den aktuelle plansaken gir ikke tilstrekkelig grunnlag for slik trygghet.

Formannskapet mener det er knyttet betydelig usikkerhet til konsekvensene av planen. Det gjelder kortsiktige virkninger av en krevende anleggsfase. Og det gjelder langsiktige virkninger, hvor nåtidens besluttere må ta ansvar på vegne av kommende generasjoner. På dette grunnlag finner formannskapet det uforsvarlig ikke å handle ut fra føre-var-prinsippet. Det vises også til Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i Indre Oslofjord, hvor også Oslo kommune er med. Fagrådets anbefalinger er fulgt opp med store kommunale investeringer for å forbedre vannkvaliteten i fjorden. Behovet for politisk vedtatte miljømål er meget viktig å få på plass.

Formannskapet viser også til arbeidet for å sikre en ren, trygg og attraktiv fjord som i en årrekke har foregått på både nasjonalt og regionalt nivå. Gjennom rikspolitiske retningslinjer for Oslofjorden har nasjonale myndigheter lagt føringer som styrer kystkommunens forvaltning av strandområdene. Oppegård har fullt ut basert sin planlegging på disse forutsetningene, og har vært svært tilbakeholden med å innvilge dispensasjoner for tiltak i strandsonen. Kommunen mener at grønt lys for etablering av slamdeponi i indre fjord, er et sterkt signal om kursendring i den nasjonale miljøvernpolitikken.

Nesodden kommunestyre behandlet reguleringsplanen siste gang i møte den 1. november 2005 og vedtok ikke å ta innsigelsen fra Oppegård kommune til følge. Det ble pekt på at det er svært liten risikoforskjell mellom landdeponiløsningen og løsningen med dypvannsdeponi, og at det gjort en rekke undersøkelser og analyser, også i forhold til strømforhold. Det ble også vist til at det er Oslo Havn KF som har ansvaret ut fra konsesjonsvilkårene fastsatt av SFT.

Oslo bystyre behandlet reguleringsplanen i møte den 16. november 2005 og vedtok planen med reguleringsbestemmelser. Det ble vist til at oppryddingen i henhold til helhetlig tiltaksplan for forurensede sedimenter baseres på en løsning med dypvannsdeponi ved Malmøykalven.

Megling i saken ble ikke avholdt etter kontakt mellom ordføreren i Oppegård og fylkesmannen den 17. november 2005.

Fylkesmannen har i sitt oversendelsesbrev hit av 21. november 2005 bl.a. pekt på at det i St.meld. nr. 12 (2001-2002) "Rent og rikt hav" lanseres fylkesvise tiltaksplaner som et viktig verktøy i oppryddingsarbeidet for å hindre spredning av miljøgifter fra forurensede sedimenter til nye områder. Fjordbunnen i Oslo havnedistrikt er utpekt som ett av de prioriterte områdene for utarbeidelse av slik helhetlig tiltaksplan.

Det blir i den sammenheng vist til Oslo kommunes vedtakelse av den helhetlige tiltaksplanen hvor hovedtiltakene i planen er at det i områder grunnere enn 15 meter fjernes totalt ca. 650 000 m³ forurenset bunnsediment, og at 1 mill. m³ forurenset sjøbunn dekkes til med rene masser i områder grunnere enn 20 meter.

Innenfor Oslo kommunes grenser er det mange store utbyggingsprosjekter som berører sjøbunnen, som opera, senketunnelen i Bjørvika samt

Fjordbyen med store byutviklingsprosjekter i sjøkanten.

Høringsmøte i saken ble avholdt i regi av Miljøverndepartementet den 1. desember 2005. På møtet var bl.a. de berørte kommuner, fylkesmannen, SFT, Oslo Havn KF, NGI, Bellona, Naturvernforbundet, Oslo Ap og berørte vel.

Miljøverndepartementets vurderinger

Det er blant alle parter i denne saken enighet om at det er en meget viktig oppgave å få ryddet opp i de forurensede sedimenter i indre Oslofjord, og at dette bør skje snarest mulig. Det er likeledes enighet om at de veg- og byutviklingsprosjekter som for tiden gjennomføres i Oslos havnebasseng, bl.a. arbeider med E-18 i Bjørvika er en god anledning til å få ryddet opp i de sterkt forurensede sedimentene i området.

Konflikten i denne saken gjelder spørsmålet om det skal kunne reguleres et sjøområde ved Malmøykalven i Nesodden kommune og Oslo kommune for deponering av forurensende bunnsedimenter fra prioriterte områder i Oslo havnedistrikt. Alternativet til slik dypvannsdeponering av de forurensede masser er deponering på land. Det aktuelle landdeponi er NOHAs anlegg på Langøya ved Holmestrand.

Av saksfremstillingen framgår at den faglige vurderingen av de to mulige løsninger på massedeponering bygger på den helhetlige tiltaksplan for opprydning av forurensede sedimenter i prioriterte områder i indre Oslofjord. Forurenset sjøbunn i Oslos havnebasseng er et alvorlig miljøproblem, spesielt for biologien i sjøen. Sedimentene er i følge fagmiljøet likevel ikke å anse som farlig avfall som krever behandling i spesialdeponi. Fagmiljøene konkluderer derfor med at lagring av de forurensede sedimenter i dypvannsdeponi med overdekning av rene masser er en velegnet løsning og miljømessig fullt ut forsvarlig.

Konsekvensutredning for anlegg av dypvannsdeponi ble utarbeidet av daværende Oslo Havnevesen i 2001. Tilleggsutredninger ble gjennomført i 2002, og SFT godkjente sluttokumentet 23. juni 2003, dog med krav om nærmere undersøkelser. Slike tilleggsundersøkelser er gjennomført.

SFT har i brev av 20. september 2005 gitt Oslo kommune ved Oslo Havn KF tillatelse etter forurensningsloven til å etablere et dypvannsdeponi ved Malmøykalven i Bekkelagsbassenget. Tillatelsen åpner for en deponering av inntil 1 mill. m³ forurensede sedimenter og er gitt på nærmere angitte vilkår. Utleggingen skal blant annet skje på en godkjent og betryggende måte. Det kreves gjennomført strøm-målinger for å kunne vurdere nødvendige tiltak dersom strømforholdene endres i ugunstig retning. De lagrede forurensede masser skal tildekkes med ren masse i minimum 0,4 m tykkelse.

Når det gjelder selve opptaket av de forurensede bunnsedimentene er det klarlagt at dette vil kunne medføre en viss spredning av forurenset masse. Dette vil imidlertid være det samme enten man velger lagring av massen i dypvannsdeponi, eller i landdeponi.

Av saksdokumentene framgår for øvrig at det er uklart om landdeponering på NOHA kan gjennomføres like raskt som dypvannsdeponering. Det er opplyst at NOHA trenger utvidet konsesjon for raskere mottak, og at slik konsesjonssøknad er sendt SFT. Det hevdes at å vente på en avklaring om dette vil kunne forsinke gjennomføringen av den helhetlige tiltaksplan.

Arbeidet med å fjerne forurensede bunnsedimenter må også ses i sammenheng med vegvesenets pågående arbeider med senketunnel i Bjørvika. Statens vegvesen uttalte seg positivt til etablering av et dypvannsdeponi, men pekte på at dersom vegvesenet skulle gjøre seg bruk av dette måtte det være klargjort for mottak senest 1. november 2005.

I følge opplysninger i saken er det antydnet at en løsning med landdeponering på Langøya vil medføre en betydelig merutgift i forhold til bruk av dypvannsdeponi ved Malmøykalven. De foreløpige beregninger på denne forskjellen er noe usikre.

Innsigelsen fra Oppedgård kommune er i stor grad begrunnet ut fra overordnede miljöhensyn og ut fra en føre-var-betraktning.

Departementet er enig i at disse miljøpolitiske mål og retningslinjer er viktige utgangspunkt for vurderingen av konsekvensene av et tiltak som det foreliggende. I denne konkrete saken finner departementet likevel ikke at det er påvist slik grad av usikkerhet knyttet til den valgte løsning at det svekker ovennevnte mål og retningslinjer. Etter departementets oppfatning vil gevinsten i dette tilfelle, med en vesentlig forbedring av sjøkvaliteten i indre Oslofjord, overstige de mulige ulemper som følger av prosjektet.

På grunnlag av de faglige uttalelser og vurderinger som foreligger, finner derfor Miljøverndepartementet å kunne stadfeste foreliggende reguleringsplan for sjøområde ved Malmøykalven til spesialområde – dypvannsdeponi i Nesodden kommune og Oslo kommune. Innsigelsen fra Oppegård kommune tas derfor ikke til følge.

Vedtak

I medhold av plan- og bygningslovens § 27-2 nr. 2 stadfester Miljøverndepartementet vedtak i Nesodden kommunestyre den 1. november 2005 og vedtak i Oslo bystyre den 16. november 2005 om reguleringsplan for sjøområde ved Malmøykalven til spesialområde for dypvannsdeponi. Samtidig stadfester departementet de tilhørende reguleringsbestemmelser.

De stadfestede plankart med reguleringsbestemmelser følger vedlagt med påtegning om stadfestingen.

Departementet finner etter det opplyste at reguleringsplanen er behandlet i samsvar med bestemmelsene i plan- og bygningsloven, og saksbehandlingen gir ikke grunn til merknader.

Om kunngjøring av stadfestet reguleringsplan viser vi til bestemmelsene i plan- og bygningslovens § 27-2 nr. 3.

Kommunene er orientert om departementets vedtak ved gjenpart av dette brev.

Med hilsen
Helen Bjørnøy

Kopi:
Nesodden kommune
Oslo kommune
Oppegård kommune
SFT
Oslo Havn KF
Bellona
Norges Naturvernforbund
Prosessindustriens landsforening
Oslo Ap
Fellesutvalget for vel i Oslo